

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 100/22

2022 m. birželio 16 d., Liuksemburgas

Teisingumo Teismo nuomonė 1/20

Modernizuotos Energetikos chartijos sutarties projektas: Belgijos prašymas pateikti nuomonę yra nepriimtinas, nes jis yra per ankstyvas

Teisingumo Teismas neturi pakankamai informacijos apie ketinamos sudaryti sutarties turinį

Energetikos chartijos sutartis (ECS), Europos Bendrijų vardu patvirtinta 1997 m.¹, nuo savo įsigaliojimo 1998 m. nebuvo iš esmės peržiūrėta. 2020 m. pradėtos derybos dėl jos modernizavimo. Jos turėjo būti grindžiamos 2018 m. Chartijos konferencijos² priimtu sričių, dėl kurių vyks derybos, sąrašu.

Vykstant deryboms Europos Sąjunga pasiūlė iš dalies pakeisti investuotojų ir susitariančiųjų valstybių ginčų sprendimo mechanizmą³. Kadangi sritis, prie kurios priskiriamas tas mechanizmas, nėra įtraukta į tą sąrašą, Susitariančiosios Šalys turėjo pasiekti bendrą sutarimą. Šiuo atveju tokio sutarimo nebuvo pasiekta.

2020 m. gruodžio 2 d. Belgijos Karalystė pateikė Teisingumo Teismui prašymą pateikti nuomonę⁴ dėl modernizuotos ECS projekte numatyto ginčų sprendimo mechanizmo ir sąvokų „investicija“ ir „investuotojas“ suderinamumo su Sutartimis⁵. Iš esmės ši valstybė narė abejoja, ar šis mechanizmas taikytinas vienos valstybės narės investuotojo ginčams su kita valstybe narė.

Savo nuomonėje Teisingumo Teismas nurodo, kad neturi pakankamai informacijos apie patį modernizuotos ECS projekto turinį, todėl prašymą pateikti nuomonę laiko nepriimtiniu, nes jis yra per ankstyvas.

Teisingumo Teismo vertinimas

Konstatavęs, kad prašymo pateikti nuomonę pateikimo dieną nebuvo jokio dokumento, kuriame išdėstytas modernizuotos ECS ar jos 26 straipsnio tekstas, Teisingumo Teismas pirmiausia pažymi, kad tą dieną derybos buvo labai ankstyvoje stadijoje. Nors jau buvo nustatytas sričių, dėl kurių vyks derybos, sąrašas ir į jį nebuvo įtrauktas ginčų sprendimo mechanizmas, Susitariančiosios Šalys galėjo ir vis dar gali sutarti, kad ginčų sprendimo mechanizmas į šį sąrašą būtų įtrauktas. Todėl galimų derybų dėl šios srities baigtis nėra pakankamai nuspėjama ir negalima atmesti galimybės, kad šį mechanizmą reglamentuojanti nuostata bus iš dalies pakeista.

Be to, Teisingumo Teismas mano, kad ginčų sprendimo mechanizmo taikymo sritį lemia sąvokų „investicija“ ir

¹ ECS patvirtinta 1997 m. rugsėjo 23 d. Tarybos ir Komisijos sprendimu 98/181/EB, EAPB, Euratomas dėl Europos Bendrijų sudarytos Energetikos chartijos sutarties ir Energetikos chartijos protokolo dėl energijos vartojimo efektyvumo ir susijusių aplinkos aspektų (OL L 69, 1998, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 24).

² ECS 34 straipsnyje numatyta, kad Susitariančiosios Šalys periodiškai susirenka į Energetikos chartijos konferenciją (toliau – Chartijos konferencija).

³ Investuotojo ir Susitariančiosios Šalies ginčų sprendimo mechanizmas numatytas ECS 26 straipsnyje.

⁴ Pagal SESV 218 straipsnio 11 dalį.

⁵ Esantis pasiūlyme pakeisti ECS 1 straipsnį.

„investuotojas“, dėl kurių vyksta derybos, apibrėžtis. Vis dėlto šiuo etapu nebuvo priimta jokio šias sąvokas numatančios nuostatos dalinio pakeitimo teksto. Be to, negalima įvertinti, kokį poveikį bet kokie galimi šių sąvokų pakeitimai galėtų turėti šiam ginčų sprendimo mechanizmui, nes nėra jokios informacijos, kuri leistų pakankamai tiksliai žinoti minėtą mechanizmą reglamentuojančias taisykles.

Dėl šių neaiškumų Teisingumo Teismas mano, kad neturi pakankamai informacijos apie nuostatos, reglamentuojančios ginčų sprendimo mechanizmą, kokia ji bus modernizuotoje ECS, turinį ir ypač apie jos taikymo sritį. Todėl prašymas pateikti nuomonę yra per ankstyvas.

Galiausiai Teisingumo Teismas sprendžia dėl tam tikrų į procesą įstojusių valstybių narių pateiktų tikslingumo sumetimų, kurie pateiktų Teisingumo Teismo pozicijos dėl ginčų sprendimo mechanizmo suderinamumo su Sutartimis pateikimą. Šie sumetimai susiję su tuo, kad valstybės narės nėra vieningos aiškindamos ginčų sprendimo mechanizmo taikymą tais atvejais, kai ginčai kyla tarp valstybės narės investuotojo ir kitos valstybės narės, ir su arbitrų atsisakymu pripažinti, kad jie neturi jurisdikcijos nagrinėti šių ginčų pagal tuo mechanizmu grindžiamas arbitražo procedūras. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatuoja, kad, pirma, tokie sumetimai yra nesusiję su nuomonės pateikimo procedūros tikslu, nes ginčų sprendimo mechanizmas⁶ jau galioja. Antra, Teisingumo Teismas primena, kad jau nusprendė⁷, jog, laikantis Sąjungos teisės autonomijos principo⁸, ECS numatytas ginčų sprendimo mechanizmas netaikomas valstybės narės ir kitos valstybės narės investuotojo ginčams dėl pastarojo investicijos pirmojoje valstybėje narėje.

PASTABA: Valstybė narė, Europos Parlamentas, Taryba arba Komisija gali gauti Teisingumo Teismo nuomonę dėl numatyto sudaryti susitarimo suderinamumo su Sutartimis arba dėl kompetencijos sudaryti šį susitarimą. Jeigu Teisingumo Teismo nuomonė neigiama, numatytas sudaryti susitarimas negali įsigalioti, jei jis nėra iš dalies keičiamas arba Sutartis nėra peržiūrima.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas nuomonės [tekstas](#) nuo jos paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005

Likite su mumis!

⁶ Kaip numatyta ECS 26 straipsnyje.

⁷ 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimas *Moldovos Respublika* (C-741/19, EU:C:2021:655), 40–66 punktai.

⁸ SESV 344 straipsnis